

Před zraky náhlý zjev se naskytne: znamením velkým v budoucnu stát se měl, jak dokázal významný příběh —, třebaže hlásali věštcí, že pozdní pohromu značí —, neboť v plyných mracích se rákos zanítil v letu, plameny značil svůj běh, pak dohořel, znenáhla zmizel v pouhý, lehounký vzduch — tak letí nebeskou bání spadlé z oblohy hvězdy a ohon za sebou vlekou.

Užasne v strnulé mysli a prosí nebeské bohy trójský i sicilský lid.

Hned přijímá Aeneas velký znamení, obejmě krále, jenž velkou radostí plesá, poctí ho vzácným darem a těmito slovy se ozve:

„Přijmi to ode mne, otče, vždyť velký chce Olympu
vládce

naznačit znamením tím, bys bez losu dosáhl pocty, samého Anchísa starce to dar, jež hodlám ti dáti, s obrazy vytepanými to měsidlo, které kdys otcí Anchísu v slavnostní den dal Kisseus, Thrákie vladař, aby mu vzpomínkou bylo a zárukou trvalé lásky.“

Řekl a svěží vavřín mu ovinul okolo skrání, prvním vítězem zvláště dal provolat Acesta vládce. Dobrý pak Eurytión se nehoršil, čest že mu vzata, ačkoli ptáka on sám přec srazil z nebeských výšin.

S darem nejbližším kráčí, kdo šípem přerázil šňůru, poslední obdržel cenu, kdo do stěžně zarazil střelu.

Jízdní reje chlapců

Potom však Aeneas otec, než ukončil ve střelbě zápas, povolá Épytovce, jenž provázal všude a střehl Iula nezletilého, a v ucho mu důvěrně šeptá:

„Jdi teď a synovi řekni, že má-li už chlapecké sbory u nebe, hotové k jízdě, a koně už seřadil k běhu, dědu má předvádět čety a sám se mu představit v zbroji.“

Řekl a káňal ldu, jenž v dlouhém cirku se tísnil, aby se odstranil a něho a uvolnil planinu k jízdě.

Jedou trójská chlapeč a třpytí se před zraky otců uvidou řádko koně a trójské a sicilské mužstvo diví se jim, jak jedou, a vstříc jim jásají všichni.

Po zvyku střížený věnec je ovinut okolo přílby, každý v pravici má dva oštěpy železných hrotů, část jich hlazený toul má na plecích, hrdlo jim zdobí na prsou řetízek pružný, jenž z pletených kroužků je zlatých.

Tři jsou i jízdni čety, tři jinoši v čele jim jedou, vůdci, a za každým z nich je v řadách dvanácte hochů ve dvou oddílech skvoucích a každému cvičitel velí.

Jedno z těch bujarých čet byl vůdcem Priamos malý —,

jenž měl po dědu jméno, tvé slavné, Políte, plémě, Italy rozmnožit měl — a seděl na thráckém koni, který měl bílé skvrny a všechněm na odiv stavěl hlíló u kopyt nohy a bílé vztyčené čelo.

Druhým vůdcem byl Atys, jenž jméno dal Atiům římským,

Atys a ten hoch, byl milován Iulem hochem.

Poslední Iulus jest, svou krásou nad jiné skvělý: sídlónský nesl ho kuň, jež dala mu spanilá Dídó, aby byl vzpomínkou na ni a zárukou trvalé lásky.

Ostatní trójští chlapci se na koních sicilských vezou,
které jim Acestes dal.

Potlesk nesmělé vítá — i hledí s rozkoší na ně,
podoby starých otců již spatřují v dětských těch
tvářích.

Jakmile diváky všechny a pohledy přátel svých zhlídli,
veselí, na svých koních, syn Épytův výkřikem z dálky
chlapcům znamení dává a zároveň zapráskne bičem:

stejně se rozjedou chlapci a rozvedou všechny tři čty
do stejných polovin dvou, pak na povel, od vůdců daný,
předu se obrátí čelem a útočí na sebe dřevci.

Jiný počnou pak rej, hned dopředu, hned zase
nazpět,

řadou projíždí řada a do kruhů vplétají kruhy
střídavě, budí tak dojem, že opravdu bojují zbraní.

Brzy se na útěk dají a brzy zas obrátí dřevce
k boji, pak jakoby v míru si v párech vyjedou družně.

Jak prý v hornaté Krétě kdys Labyrinth ve tmavých
stěnách

spletitou míval cestu a tisícem všelikých chodeb
poutníka šalebne mamil a každou pochodu známku
mařila záhadná spleť, z níž vyváznout nebylo možné,
nejinak zaplétají svou jízdou jinoši trójští
dráhy a útěk i boj tím hravým splétají rejem,
delfinům podobní mrštným, co vlhkou plovají dráhou,
jižním neb severním směrem a laškují po mořských
vlnách.

Takový způsob rejů a takové závody potom
obnovil Askanios, když dlouhou hradbami Albu

hradil, a Latfny dávné je slavit naučil stejně,
jako je slavil co chlapec a s ním též dardanská mládež.

Albáni v nich pak cvičili své a v pozdějších dobách
přijal je veliký Řím, jenž zachoval otcovskou slavnost.
„Trójou“ se zovou i teď, šik chlapců „trójským“ se zove.
Potud těmito hrami byl zvěčnělý Anchísés slaven.

Požár lodí

Tehdy poprvé zas svou věrnost změnilo Štěstí:
jak tak rozličnou hrou se konala u rovu slavnost,
Iuno Íridě káže, by sestoupla z nebeských výšin
k trójským korábům rychlým a cestou větrem ji sílí
myslíc na dávný bol, jenž dosud nasycen nebyl.

Íris spospíchá cestou a obloukem tisíce barev
rychlým snáší se letem a není viděna nikým.

Nesmírný spatřuje sběh kol dokola; po březích hledí,
uvidí prázdný přístav a trójské bez lidu loďstvo.
Opodál na pustém břehu pak trójské v samotě ženy
nad ztrátou Anchísa pláčí a na široou hlubinu mořskou
všecky se dívají s pláčem: „Ó kolik nám umdleným
zbyvá
plavby a kolik moře!“ — toť všechněch společná
stíznost.
Město už chtějí — jim na moři trud již trapné je snášet.

V jejich se postaví střed, jsouc nástrah škodlivých
znalá,
dříve však božskou tvář, též oděv ze sebe složí,
podobu Beroy vezme, kdys klarského Dorykla ženy,
lotité, rodem i slávou i dítkami nadmíru vzácné.
Íris v podobě této se k ženám přidá a praví:

KNIHA VI

V podsvětí

Věštba kúmské Sibylly

Tak dí Aeneas s pláčem a plachtám povolil uzdu,
konečně zlehka se blíží i s koráby ke kúmským břehům.
Zatáčí k mořským vodám před korábů, kotva je ke dnu
poutá pevným zubem a lodní prohnuté zádi
vroubí okraje břehu.

Tu na souš italskou skočí
jinoši prudce jak blesk: část hledá zárodky ohně
v žilách křemene skryté, a jiní snášejí husté
houšty, sídla to šelem, a vedou druhy k těm zdrojům.

Zbožný Aeneas k vrchu, kde trůní vysoko Foibos,
kvapí, a v prostornou sluj, v níž ctihodná opodál břehu
Sibylla svatyni má.

Jí schopnost věštného ducha
vnuká Apollón dělský a otvírá budoucí věci.
V háj pak Triviin vkročí a k zlatému chrámu se blíží.

Daidalos, jak dí báj, když z krétského království
prechal,
na svých perutích rychlých se svěřil s odvahou vzduchu,
k chladnému severu vyplul a ulétal nezvyklou drahou,
nad kúmským konečně vrchem se zlehka ze vzduchu
spustil.

Tam zas navrácen zemi, svých křídel vesla, ó Foibe,
zasvětil v oběť tobě a chrám ti tam zbudoval velký.

Na dveřích obrazy jsou: jak zahynul Androgeós,
ročně jak athénský lid, ten nebohý, posílal za trest

po sedmi rodných synech — viz džbán, odkud tažený
losy!

Na druhém dveřním křídle je vidět hornatou Krétu,
vidět je Pásifau, jak z hnusné k býkovi lásky
kradmo se sdružila s ním — je dvojtvárný Mínotaur
vedle,

obou rodů to směs, plod matčiny zločinné lásky.

Dům tu je, pracná to stavba, z níž nikdo se nemůže
vyplést,

Nad láskou královny dcery se slitoval, nad jiné mocnou,
rozuzlil Daidalos sám těch komnat bludiště klamné,
níť nejistým krokům dal vodítko.

Ty bys byl také
volkou těch obrazů částí, ó Íkare — nebýti bolu:
dvakrát se pokoušel otec, by pád tvůj vytvořil v zlatě,
dvakrát klesly mu ruce.

A byli by obrazy ony
prohlédli po řadě všecky, vtom Achátés, vyslaný napřed,
s kněžkou Apolla Foiba a Trivie právě se vrátil,
s Glaukovnou Déifobou, jež k Aeneu pravila toto:
„Není k tomu teď čas, chtít prohlížet obrazy tyto!
Zajisté bylo by lépe dle obřadu sedmero býků
jářmem netknutých sklát a tolikéž obětních ovcí.“

Takto se k Aeneu ozve, a hned jsou na rozkaz vzdány
žertvy, pak v pyšný chrám lid Teukrů věštkyňe volá.

Do boku kúmských skal je vtesána hluboká sluje,
na sto je otvorů do ní, jež vedou dovnitř i z nitra,
s nich pak tolikéž hlasů se rozléhá — sibylské věštby.

Jakmile na práh přišli, dí věštkyňe: „Za věštby žádat
čas jest — ejhle tu bůh — tu bůh!“

Jen dozní ta slova
před vchodem, náhle se tvář jí promění, změní se barva,
vlasy se uvolní jí — a sotvaže popadá dechu,

ňadra se prudce jí dmou v tom vzrušení — zdá se být
větší,
nadlidský hlasu je zvuk, vždyť božským duchem jí
nadchl
přítomný bůh — vtom dí: „Proč se sliby váháš a

prosbou,
Aenee trójský, co váháš? Dřív nečekej, že by svá ústa
otevřel užaslý dům!“ — Pak přestala věstkyně mluvit.

Projel mrazivý třas všem Tróům tvrdými kostmi.

Vtom již pronášel král svou modlitbu z hlubiny srdce:
„Foibe, ty s bídou Tróje jsi soucit jevíval vždycky,
tys též řídil šíp, jímž mířil pravicií Paris
do těla Achilla reka, tvým vedením tolik jsem proplul
moří kol velkých zemí, až do krajin Massylů přišel,
odlehlych v dálném kraji, jenž za syrtskou měločinou
leží,

italský břeh je konečně náš, jenž pořád nám prechal.
Ó kéž jenom až sem nás trójské neštěstí stíhá!

Nyní je slušno i vám již odpustit trójskému lidu,
bozi i bohyně všechny, jimž trnem bývala v oku
Trója i její sláva.

Ty též, ó věstkyně svatá,
která budoucnost znáš, ó dej — vždyť nechci než říši,
danou mi osudem mým — ať můžem v Latii zůstat,
Teukři i bludní bozi, ti štvaní penáti naši!

Tam vám z mramoru chrám, ó Foibe a Trivio,
zřídím,
založím také slavnost a Foibovým jménem ji nazvu.

Tebe též prostranný chrám v mém království, Sibyllo,
čeká,

v kterém proroctví tvá, tvé tajemné výroky složím
věštěné národu mémú a zvolený zasvětim tobě,
laskavá, kněžský sbor.

Jen listům nesvěřuj věštby,

ne se mi rozvíří v zmatku a hříčkou větrů se stanou;
sama mi, prosím, věsti!“ — Tím ukončil Aeneas
prosbu.

Avšak Foibova moc ji dosud nemůže zkrotit,
běsní uvnitř jak divá, zda se své hrudi by mohla
mecného Appola strást — tím víc bůh odbojná ústa
krotí a bouřlivý vzdor v ní přemáhá, nutí ji k věštbě.

Vtom se ty otvory velké již otevrou u sluje samy,
jimi výroky věštby se nesou z jeskyně vzduchem:

„Z hrozných mořských béd tys konečně vyvázl

šťastně,

horší zhoubu ti zem však přinese. V lavinskou říši
přijde sic Dardanův lid — tu obavu na srdci neměj! —
bude však klnout, že přišel: zřím zápasy, zápasy hrozná,
nám též Tiberův proud, jak hojnou krví se pění.
Najdeš tam nový Xanthos i Simoeis, achájský tábor,
také již Achilleus nový ti povstal v krajině latské,
rovněž bohynin syn — též Iuno, lítice Tróů,
vlude vám v patách bude — a ke kterým kmenům

a městům

italským ve své tísní se nebudeš obracet s prosbou?

Opět zdrojem těch béd je manželka z cizinské země,
opět s cizinkou sňatek.

Ty však neustup strastem, ba ještě jim směleji
vzdoruj,
nehl ti dovolil osud. — Tvá první k záchraně dráha,
kterou bys nejmáň čekal — se otevře z řeckého města.“

Takovou hlásá zvěst zevnitř jeskyně Sibylla kúmská,
strašně záhady mluví a hlas jí ze sluje duní,
v temnotu halíc pravdu; jí otrásá otěží vášně
Foibos a ostrým hrotem jí hluboko do duše bodá.